НОВИНИ И СЪБИТИЯ, ПРОЕКТИ И РЕЗУЛТАТИ, НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ ФИНАНСИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Проект SYN-ENERGENE – резултати накратко

Новите области на науката, като например **синтетичната биология**, често предизвикват обществена загриженост и изискват отговорно управление. Синтетичната биология представлява последната фаза от развитието на биотехнологията, при която посредством манипулиране на генетичния материал учените са в състояние да проектират и създават живи организми, притежаващи желани полезни характеристики. ***Но готово ли е обществото за това безпрецедентно ниво на контрол над биологията?*** Разбира ли възможностите и осъзнава ли рисковете, които то носи и как би било най-добре да се регулира? Проектът SYN-ENERGENE, финансиран от ЕС, е стартиран преди четири години за да проучи обществената нагласа към тези спорни въпроси. Той ангажира европейските граждани с предизвикателствата и възможностите на синтетичната биология.

Консорциумът SYN-ENERGENE, чието дело е проектът, се състои от десет европейски университета и 14 други партньора, които включват компании, мрежа от научни центрове и музеи, хора от средите на изкуството, журналисти, обществени организации. В проучването участват 14 европейски страни, както и САЩ, Канада и Бразилия, а водещ изпълнител е Карлсруейския технологичен институт (*Karlsruhe Institute of Technology*) в Германия. В рамките на проекта са организирани повече от 140 самостоятелни събития, много от които са публични. Те предоставят разнообразни информационни материали и възможности за ангажиране на обществеността, като са използвани утвърдени средства за обществена комуникация и диалог. Проектът има за

цел да обхване голямото разнообразие от гледни точки, със специален акцент върху младите хора. За да достигнат до по-широк кръг от обществото, участниците в проекта организират и допълнителни форуми, а също така подкрепят и големи обществени събития.

Тъй като синтетичната биология позволява микроорганизми да бъдат създавани като се комбинират отделни ДНК фрагменти подобно на тухли в „Лего“, новосъздадените организми стават все по-различни от тези, които можем да открием в природата. Това води до възникването на нови рискове. От друга страна разбиранията за това, което имаме предвид като "естествено", могат да се променят, тъй като синтетичната биология ни предоставя възможности, каквито човечеството не е имало до сега. Екипът на проекта предлага обществеността да бъде напълно информирана за потенциала на синтетичната биология да допринесе за справяне с настоящите големи обществени предизвикателства – създаване на устойчиво земеделие, обезпечаване на продоволствената сигурност[1] и забавяне изменението на климата.

Резултатите от проект SYN-ENERGENE показват, че **отношението към синтетичната биология е крайно поляризирано** – тя има както ентусиазирани защитници така и крайни критици. Екипът на консорциума е постигнал създаването на пространства за размисъл и дебат, включващи тези разнообразни мнения. Някои конфликти, например свързани с използването на синтетична биология при получаване на хранителни продукти и за „зелена“ биотехнология, са крайно поляризирани, но проектът успява да провокира разговор между хора и групи, поддръжници на крайно противоположни мнения, а също така спомага за създаване на доверие между голяма част от заинтересованите страни и насърчава взаимното обучение.

Източник: http://cordis.europa.eu/result/rcn/203021_en.html

Д-р Антония Димитрова, главен експерт
Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ
31.01.2018 г.

[1] способността на ЕС да произвежда количеството храна необходимо за изхранване на европейското население